

LA TARTRANA

butlletí de règim interior del

centre d'estudis
d'altafulla

RECULL DE COSES NOSTRES.

altafulla, setembre del 1.980

nº 6

ALTAFULLA EN LA POESIA D'ANTONI ROVIRA I VIRGILI

Antoni Rovira i Virgili, l'il·lustre escriptor, historiador i polític nat a Tarragona, de mare altafullenca, el 1.882 i mort a Perpinyà el 1.949, tal volta no hagués publicat poesia de no haver-se vist afectat per la desfeta del 39 i l'exili que la seguí ja que la seva producció poètica, veritablement tardana,

"la seixantena ja era passada"

és el producte de la inspiració provocada per l'enyor.

Rovira no fou un partidari incondicional de la poesia i els poetes -no s'estigué de dir que a Catalunya li sobraven poetes mentre li mancaven altres tipus d'intellectuals- i això també a causa de que, com ell mateix diu,

"adelerat per uns altres propòsits,

mai no havia donat via lliure

al corrent líric que dintre meu duia,

i amb ~~clara~~ mà m'esforçava a aturar-lo,"

però quan la llunyania de la Pàtria l'arrobà i al seu pit aflo-
raren els sentiments, i els records dels dies feliços, la prosa,
l'esplèndida prosa, molts cops poètica de Rovira, resultà, fins
i tot, insuficient per a manifestar per escrit el batec del seu
cor i aleshores no li quedà altre recurs que la lírica i així,
un darrera l'altre, anaren sorgint els poemes, fruits del seu
hort solitari, els quals, collits en una hora serena i sense ser
els millors del món, són saborosos per autèntics i per madurs

ja que el sol de tardor amb or vell els ha daurat i la saba amorosa d'un dels més genuïns catalans contemporanis els ha alimentat, per això, la collita, a despit de ser tardana és esplendent.

La collita tardana (1), el primer i darrer llibre de poesia d'A. Rovira i Virgili, està dividit en un proemi, tres llibres i una recomanació final. El llibre primer, titulat de les imatges, recull un total de trenta composicions poètiques, onze de les quals són de temàtica o inspiració clarament tarragonina, així, per exemple, Oda a Tarragona, Carrer Major de Tarragona, Paisatge de Tarragona, El Clot del Mèdol -amb àmplies referències a Tamarit-, El Pont del Diable, La Torre dels Escipions, etc.

Entre les poesies del llibre primer destaca La terra i la sang en la qual el poeta explica la seva realitat personal, és a dir, el seu lloc de naixença i les viles de les quals era originari, per això en els quatre primers versos diu:

Oh Tarragona, la ciutat meva,
sóc bon fill teu.
Tu vas donar-me llum de naixença
sota el clar cel.
Però els meus pares, que tu acollires
eren forans.

ja que els seus pares no eren tarragonins, sinó que

D'estirp pagesa, dintre la Conca
de Barberà
va néixer el pare, cabaler sobri,
fill de Sarral
I a Altafulla, de Tarragona
no gaire lluny,
prop de la platja nasqué la mare,
de dolços ulls.

La terra i la sang està dividida en quatre parts; la primera és una introducció explicativa de la pròpia realitat, la segona va dedicada a la vila paterna, la tercera ho està a la materna i la quarta és una síntesi de l'herència espiritual familiar.

L'apartat dedicat a Altafulla, concretament els versos 65 a 96, és un excel·lent resum de la història, la geografia i l'etnologia de la Vila, "estel brillant de l'estelada tarragonina", ja que parla de l'origen romà, de la ubicació geogràfica, del paisatge, de les principals dedicacions laborals dels seus habitants, dels conreus i de les tradicions.

Els versos dedicats per Rovira i Virgili a Altafulla, manifesten clarament l'amor que sentia per la vila de la seva mare i com la considerava una part molt important de la seva herència no material i ja sabem que, per als esperits nobles i Rovira ho era, són aquests tipus de béns els més valuosos i els que més mereixen ser conservats i llegats.

Salvador-J. Rovira i Gómez

(1) = Rovira i Virgili, A.: La collita tardana. Edicions Catalònia

(Col·lecció Verdaguer, 1). Mèxic, D.F., 1.947.

Apèndix

LA TERRA I LA SANG

III

Be que Altafulla s'alça a l'esquerra
del Gaià estret,
al Camp la uneixen vincles de vida
des del vell temps.
De l'estelada tarragonina
esteí brillant,
és una vila d'igual nissaga
que la ciutat.

Ben assegurada sobre la roca
d'un alt turó,
reviu encara les recordances
de l'antigor.
Uns tossals serveixen, cap a la costa,
garroferars
que amb les rels tortes descolguen runes
del temps romà.
La vila clara que la mar guaita
des del castell,
és més pagesa que marinera,
més reus que rems.
Si té unes feixes tan costerudes
com els carrers,
baix a la plana veureu rics boscos
d'avellaners.
Mentre a la vinya el raïm madura,
ressona un cant
les dones pleguen les avellanes,
cant setembrals.
D'infant recordo la cerca-vila,
festa major,
timbals i gralles, i el ball autèntic
del sant patró.

